Lietas arhīva Nr. A42-02469-17/46
ECLI:LV:ADRJVTN:2017:1123.A420246917.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Valmierā 2017.gada 23.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Solveiga Pone,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz pieteicēja /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ atlīdzinātu mantiskos zaudējumus 4487,89 *euro* un personīgo kaitējumu 2000 *euro* apmērā, kas viņam nodarīts administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 (administratīvā pārkāpuma protokols PC139061),

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2017.gada 5.jūlijā saņemts pieteicēja pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2017.gada 11.jūlija lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420246917.

[2] Lietā konstatējami šādi apstākļi.

[2.1] 2015.gada 16.spetembrī Valsts policijas amatpersona sastādījusi Administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC139061 par to, ka pieteicējs 2016.gada 16.septembrī plkst.18.26 Alojas novadā, Staiceles pagastā virzienā no autoceļa Matīši-Ainaži pa mazākas nozīmes autoceļu, kas ved uz mājām „/nosaukums A/" vadīja transportlīdzekli /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, atrodoties alkohola reibuma ietekmē, tādējādi pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 39.1.2.punkta prasības, par ko atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15} panta ceturtajā daļā (*sk.lietas 56.lapu*). Protokolā Izdarīta atzīme par to, ka ir izņemta vadītāja apliecība /numurs/, kas pievienota protokolam.

2015.gada 16.septembrī Valsts policijas amatpersona ir sastādījusi transportlīdzekļa izņemšanas protokolu administratīvā pārkāpuma lietā PC Nr.139061 par transportlīdzekļa /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ izņemšanu (*sk. lietas 57.lapu*).

No Tiesu informatīvās sistēmas datiem konstatējams, ka 2015.gada 29.septembrī Limbažu rajona tiesa administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{15} panta ceturtās daļas, konstatējot, ka lietā izņemtā transportlīdzekļa /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, īpašnieks ir AS /Nosaukums A/, pamatojoties uz pieteicēja 2015.gada 28.septembra iesniegumu un AS /Nosaukums A/ izdotot pilnvaru, ar kuru pieteicējs kā transportlīdzekļa turētājs tiek pilnvarots izņemt transportlīdzekli, un Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2013.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr.2012-23-01, nolēmusi izņemto automašīnu, kas nodota glabāšanai Nodrošinājuma valsts aģentūrai, atdot pilnvarotai personai pieteicējam.

Ar Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 lietvedība lietā izbeigta.

[2.2] Ar 2016.gada 1.jūlija iesniegumu pieteicēja pilnvarotā persona vērsusies Valsts policijā, lūdzot atlīdzināt pieteicējam nodarītos zaudējumus 4287,89 *euro* un personīgo kaitējumu 2000 *euro*, kopā 6287,89 euro (*sk.lietas 14.-15.lapu*).

[2.3] Ar Valsts policijas 2016.gada 28.septembra lēmumu Nr.20/K134 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicēja lūgums par zaudējumu atlīdzināšanu noraidīts (*sk. lietas 9.-11.lapu*).

[3] Pieteicējs, nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, iesniedza pieteikumu tiesā, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

Pieteicējs piekrīt Valsts policijas viedoklim par to, ka protokols konkrētajā lietā ir starplēmums, tomēr konkrētajā gadījumā tas ir starplēmums ar būtisku ietekmi. Proti, Valsts policija sagatavoja protokolu, kura rezultātā tika ierobežotas pieteicēja tiesības – tika konfiscēts pieteicējam piederošais transportlīdzeklis un vadītāja apliecība. Turklāt Valsts policijas darbinieki protokola sagatavošanas brīdī, apzinājās, ka pieteicēja transportlīdzekļa dzinējs bija izslēgts un Valsts policijas rīcībā, ne uz protokola sagatavošanas brīdi, ne arī vēlāk, nebija pierādījumi par to, ka pieteicējs ir vadījis transportlīdzekli alkohola reibumā.

Vēl jo vairāk, Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedumā nav tieši vērtēts, vai Valsts policijas sastādītais protokols ir vai nav bijis tiesisks, tomēr ir norādīts, ka no brīža, kad pieteicējs ir beidzis vadīt transportlīdzekli līdz brīdim, kad Valsts policija ir veikusi alkohola pārbaudi, ir pagājis pārāk ilgs laiks, līdz ar to nav iespējams konstatēt, vai pieteicējs transportlīdzekļa vadīšanas laikā ir izdarījis administratīvo pārkāpumu. Nepamatoti saucot pieteicēju pie atbildības ir aizskarta viņa tiesiskā interese netikt administratīvi sodītam, līdz ar to šāda rīcība pati par sevi ir atzīstama par prettiesisku. Turklāt nevar apgalvot, ka administratīvās lietvedības ietvaros nav konstatēta Valsts policijas prettiesiska rīcība, jo Valsts policijas rīcības tiesiskums vai prettiesiskums vispār nav tiešā tekstā izvērtēts. Tomēr Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedumā sniegtā motivācija netieši norāda uz to, ka Valsts policijas rīcība jau *a priori* ir bijusi prettiesiska.

Konkrētajām tiesiskajām attiecībām nav piemērojama tiesu praksē paustā atziņa, ka protokolam nav tiešas ietekmes uz pieteicēja subjektīvajām tiesībām, jo ir atšķirīgi faktiskie apstākļi, līdz ar to nevar tikt radītas vienādas tiesiskās sekas. Tiesu praksē atspoguļotajā gadījumā piemērots naudas sods, kura izpilde nav notikusi vienlaicīgi ar protokola sastādīšanas brīdi. Līdz ar to, atšķirībā no pieteicējam sastādītā protokola konkrētajā lietā, pārsūdzētajā lēmumā norādītajā tiesu prakses gadījumā tiešām protokolam nav bijusi tieša ietekme uz personas subjektīvajām tiesībām. Tā kā konkrētajā gadījumā protokolā pieņemtais starplēmums – konfiscēt pieteicēja transportlīdzekli un vadītāja apliecību – ir bijis spēkā līdz Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra sprieduma pieņemšanas brīdim, tas ir, veselu ceturksni, tad šim starplēmumam ir būtiska ietekme uz pieteicēja tiesību ierobežošanu. Vēl jo vairāk tādēļ, ka pieteicējam vadītāja apliecība ir nepieciešama darba pienākumu veikšanai, un, nepamatoti konfiscējot pieteicēja vadītāja apliecību, tika ierobežotas pieteicēja Latvijas Republikas Satversmes 106.pantā aizsargātās tiesības uz darba izvēli atbilstoši savai kvalifikācijai un spējām. Persona nevarēja uzņemties sezonālā rakstura darbu, par kuru kopš 2014.gada gūst papildus ienākumus, un ar kuriem rēķinās, plānojot savus

tēriņus.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 7.panta pirmajai daļai mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pamatums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ. Tā kā Valsts policijas amatpersona protokola sastādīšanas brīdī nepārliecinājās par to, vai vispār ir noticis administratīvais pārkāpums, proti, vai pieteicējs ir vadījis transportlīdzekli alkohola reibumā, tad nepamatoti pieteicējam tika konfiscēts transportlīdzeklis un atņemta transportlīdzekļa vadītāja apliecība. Tādējādi Valsts policijas prettiesiskās un nepamatotās rīcības rezultātā pieteicējs līdz Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra sprieduma spēkā stāšanās brīdim pārvietojās ar sabiedrisko transportu, kājām vai ar citas personas vadītu transportlīdzekli. Tajā skaitā, pieteicējs vairākas reizes bija spiests mērot ceļu uz savu darba vietu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Rīgas pilsētas Latgales nodaļu Salacgrīvas posteni, kas atrodas /adrese/, ar kājām, kas ir apmēram 35 km attālumā no pieteicēja dzīvesvietas. Ik gadu ziemas mēnešos pieteicējs veic sezonālu darbu SIA /Nosaukums B/, kura izpildei ir nepieciešams izmantot vadītāja apliecību. Līdz ar to pieteicējam tika liegti arī ikgadējie papildu ienākumi 3037,89 *euro*. Pieteicējam bija nepieciešams izmantot juridisko palīdzību, lai gūtu taisnīgu risinājumu attiecībā uz protokola sastādīšanas sekām, līdz ar to pieteicējs ir iztērējis 1450 *euro* par juridiskajiem pakalpojumiem.

Pieteicējs atsaucas uz Atlīdzināšanas likuma 8.panta pirmo daļu un norāda, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam morālas ciešanas ir radījis fakts, ka Valsts policijas prettiesiskas rīcības rezultātā, pieteicējs sabiedrības, ģimenes, draugu un paziņu skatījumā ir padarīts par „šoferi – dzērāju", kuram atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, turklāt liegtas tiesības pašam brīvi pārvietoties savā transportlīdzeklī. Valsts policijas prettiesiskā rīcība pieteicējam radījusi aizvainojumu, neaizsargātības sajūtu, satraukumu par notikuma ietekmi uz pieteicēja stāvokli sabiedrībā un reputāciju.

Valsts policijas prettiesiskās rīcības rezultātā, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā pie apstākļiem, kad transportlīdzeklis vispār netika vadīts, pieteicējam tika ierobežotas Latvijas Republikas Satversmes 97.pantā noteiktās tiesības brīvi pārvietoties tālāk par savu dzīvesvietu.

Satversmes 91.pants paredz, ka „visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas". Konkrētajā gadījumā Valsts policijas darbinieks /pers. G/, ierodoties notikuma vietā pēc privātpersonas /pers. H/ izsaukuma, nezināja kā rīkoties, turklāt tikai pēc telefoniskas sarunas ar Ceļu policijas priekšnieku, sastādīja pieteicējam protokolu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, tādējādi pārkāpjot normatīvos tiesību aktus, jo pieteicējs neatradās pie transportlīdzekļa stūres, transportlīdzekļa aizdedze bija izslēgta un tas novietots stāvēšanai. Visi faktiskie apstākļi notikuma vietā liecināja par to, ka nav izdarīts tas pārkāpums, par kuru pie atbildības prettiesiski tika saukts pieteicējs.

Turklāt, ievērojot judikatūru, pamattiesību aizskārums ir vērtējams kā būtisks personas tiesību aizskārums, nodarot pieteicējam morālo kaitējumu. Ievērojot judikatūru pieteicējs lūdz Valsts policijai atlīdzināt personisko kaitējumu 2000 *euro* apmērā.

[4] Valsts policija iesniegtajā paskaidrojumā par pieteikumu norāda, ka pieteikumu neatzīst pilnībā, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, motīviem un apsvērumiem.

Ar pārsūdzēto lēmumu atzīts, ka ar administratīvā pārkāpuma protokolu netiek aizskartas pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses, jo ar Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedumu izbeigta tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615. Līdz ar to neizpildās viens no atlīdzinājuma priekšnoteikumiem – būtisks personas tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Ņemot vērā, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešās daļas 5.punktā noteikto, Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedums nav administratīvais akts, konkrētajā gadījumā nevar piemērot Administratīvā procesa likumu un Atlīdzināšanas likumu. Ņemot vērā minēto, pieteicēja iesniegums par personīgā kaitējuma 2000 *euro* apmērā atlīdzināšanu noraidīts, norādot, ka pieteicējam ir tiesības vērsties ar prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu civilprocesuālā kārtībā.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo un ceturto daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja vien par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē tiesu nav lūdzis pieteicējs, trešā persona vai šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts.

Izskatāmajā lietā pieteicējs nav lūdzis lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē, līdz ar to lieta izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir daļēji apmierināms.

[7] Administratīvā pārkāpuma lietvedība izskatāmajā gadījumā noslēgusies ar tiesas lēmumu par lietvedības izbeigšanu. Taču pieteicējs kā zaudējumu rašanās pamatu ir norādījis iestādes procesuālu darbību – transportlīdzekļa un transportlīdzekļa vadītāja apliecības izņemšanu.

[8] Satversmes 92.panta trešajā teikumā noteikts, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu.

Administratīvā procesa likuma 92.pantā noteikts, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 184.panta otro daļu pieteikumu tiesā var iesniegt arī par administratīvā akta izdošanas procesā pieļauta procesuālā pārkāpuma konstatēšanu, ja tas radījis būtisku personas tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu.

Tādēļ ar Administratīvā procesa likuma 92.pantā noteiktajām personas tiesības prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas tai nodarītas ar administratīvo aktu, ir aptvertas arī personas tiesības prasīt atlīdzinājumu par zaudējumiem, kas tai nodarīts ar administratīvā akta izdošanas procesā pieļautu procesuālu pārkāpumu, ja šāds procesuāls pārkāpums ir radījis būtisku personas tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu.

[9] Atlīdzināšanas likuma 1.panta pirmajā daļā noteikts, ka likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka šā likuma noteikumi par to zaudējumu atlīdzināšanu, kuri privātpersonai nodarīti ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību, attiecināmi arī uz tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kuri privātpersonai nodarīti ar iestādes prettiesisku lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

No minētā izriet, ka prasījums par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kas privātpersonai nodarīti ar prettiesisku lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, izvērtējams saskaņā ar Administratīvā procesa likuma un Zaudējumu atlīdzināšanas likumu, kā tas arī ir noteikts Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 2.[1] panta pirmajā daļā.

Savukārt, ņemot vērā šā sprieduma 8.punktā minēto, Atlīdzināšanas likuma noteikumi vienlīdz attiecināmi arī uz tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kuri privātpersonai nodarīti ar iestādes procesuālu darbību administratīvā pārkāpuma lietā, ja šādu procesuālu darbību rezultātā personai ir radīts būtisks tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 5. aprīļa lēmuma Nr. SKA-449/2013 5. un 6.punktu, 2013.gada 30.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-454/2013 5., 6., 8.punktu*).

[10] Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedumā atzīts, ka lietā nav iegūti pietiekami pierādījumi, lai atzītu pieteicēja vainu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15] panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, proti, ka lietā nav neapstrīdamu pierādījumu, ka pieteicējs alkohola ietekmē ir vadījis transportlīdzekli (lietā ir iegūti pierādījumi, ka pieteicējs ir bijis alkohola ietekmē vairāk kā stundu pēc protokolā norādītā pārkāpuma izdarīšanas laika). Minētais apstāklis ir bijis par pamatu tiesvedības izbeigšanai administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615.

Minētais apstāklis savukārt ir pamats atzīt, ka Valsts policijas amatpersonu rīcība, izņemot pieteicēja vadīto transportlīdzekli un pieteicēja vadītāja apliecību, ir bijusi nepamatota. Proti, kaut arī protokola sastādīšanas brīdī, izņemot transportlīdzekli un transportlīdzekļa vadītāja apliecību, Valsts policijas amatpersona ir rīkojusies atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 257.panta pirmajai daļai, atzīstot, ka lietā nav pierādīta pieteicēja vaina pārkāpuma izdarīšanā, Valsts policijas amatpersonu rīcība ir atzīstama par nepamatotu.

[11] Ņemot vērā šā sprieduma 9.punktā norādīto, lai izskatāmajā gadījumā atzītu zaudējumu atlīdzināšanas pamatu, ir nepieciešams konstatēt būtisku tiesību ai tiesisko interešu aizsardzību.

Satversmes 105.pantā noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 927.pantu īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu – tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību. Tādējādi tiesības uz īpašumu aptver īpašnieka tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu, lietot savu īpašumu, un šādas tiesības ietilpst Satversmes 105.panta noteikto pamattiesību saturā (*sk. arī Satversmes tiesas 2012.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.2011-9-01 8.1.punktu*).

Tādēļ transportlīdzekļa izņemšana, tādējādi liedzot pieteicējam iespēju lietot savu īpašumu, kas rada pieteicēja Satversmes 105.panta noteikto pamattiesību ierobežojumu, atzīstama par būtisku pieteicēja tiesību aizskārumu.

Ceļu satiksmes likuma 30.panta pirmajā daļā noteikts, ka transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu nosaka Valsts policijas amatpersona transportlīdzekļa vadītājam, kurš alkohola reibumā, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu pret ceļu satiksmes drošību, par kuru var saukt pie krimināatbildības, vai izdarījis pārkāpumu, par kuru paredzēta transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana. Šādā gadījumā transportlīdzekļa vadītājam ir aizliegts izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un viņa transportlīdzekļa vadītāja apliecība aizturama līdz laikam, kad Valsts policijas amatpersona vai procesa virzītājs kriminālietā pieņem attiecīgu lēmumu.

Ņemot vērā, ka pieteicēja transportlīdzekļa vadītāja apliecība pārkāpuma konstatēšanas un administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī tika aizturēta (izņemta), pieteicējam līdz šā sprieduma 2.1.punktā minētā Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra sprieduma administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 pieņemšanai bija aizliegts izmantot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

Tiesa atzīst, ka arī transportlīdzekļa vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums ir uzskatāms par būtisku pieteicēja tiesību ierobežojumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Valsts policijas amatpersonu veiktās procesuālās darbības, izņemot pieteicēja transportlīdzekļa vadītāja apliecību un pieteicēja transportlīdzekli, radīja pieteicējam būtisku tiesību ierobežojumu.

Kaut arī šāds tiesību ierobežojums ir noteikts likumā (Latvijas administratīvo pārkāpuma kodeksa 257.panta pirmā daļa) un nav noliedzams tā leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības drošība, Ar Limbažu rajona tiesas 2015.gada 23.novembra spriedumu atzīstot, ka administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 lietā nav pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs, ir radies zaudējuma atlīdzināšanas tiesiskais pamats.

[12] Atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība — objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas. Atlīdzināšanas likuma 6.panta otrajā daļā noteikts, ka cēloņsakarība nepastāv gadījumā, kad tāds pats zaudējums būtu radies arī tad, ja iestāde būtu rīkojusies tiesiski.

No minētā izriet obligāts zaudējuma atlīdzināšanas priekšnoteikums – tiešai saiknei jeb cēloņsakarību starp personai radītajiem zaudējumiem un iestādes rīcību.

[13] Pieteicējs lūdz atlīdzināt mantiskos zaudējumus 4487,89 *euro,* tostarp 3037,89 *euro*, ko veido pieteicēja negūtie ienākumi dēļ lieguma izmantot transportlīdzekļa vadītāja apliecību, un 1450 *euro* pieteicēja izmaksas par juridiskajiem pakalpojumiem.

[14] Atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmajā daļā noteikts, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ.

Civillikuma 1770.panta izpratnē termins „pametums" ir saprotams kā jebkāds mantas samazinājums, zudums, kā arī peļņas atrāvums, papildu izdevumi un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas *(sk. K.Torgāns. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības.-Rīga, Mans īpašums, 1998.-267.lpp.)*.

Atzīstams, ka nesaņemtā darba alga Atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmās daļas izpratnē ir uzskatāma par mantiski novērtējamu pametumu – mantisko zaudējumu.

[15] Atlīdzināšanas likuma 11.panta pirmajā daļā noteikts, ka mantiskā zaudējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats un apmērs tiek pierādīts ar Administratīvā procesa likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka, tā kā zaudējumiem pašiem par sevi ir mantisks raksturs (atšķirībā, piemēram, no morālā kaitējuma), to esība un apmērs ir konkrēti pamatojams un pierādāms. Zaudējumu atlīdzības uzdevums ir atjaunot (aizpildīt) to mantas stāvokli, kāds būtu bijis tad, ja mantas samazinājums (aizskāruma dēļ) nebūtu radies. Tādēļ zaudējumu atlīdzinājums nevar balstīties uz vispārīgiem pieņēmumiem par iespējamu notikumu attīstības gaitu, ja prettiesiskais lēmums nebūtu pieņemts (*sk. Augstākā tiesas 2013.gada 11. novembra sprieduma lietā Nr.SKA-316/2013 9.punktu*).

[16] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka zaudējumi 3037,89 *euro* apmērā pieteicējam radušies kā neiegūtie ikgadējie papildus ienākumi. Proti,

pieteicējs ik gadu ziemas mēnešos ir veicis sezonālu darbu SIA „/nosaukums B/", kura izpildei ir nepieciešamas izmantot vadītāja apliecību.

Šo mantisko zaudējumu pierādīšanai pieteicējs ir iesniedzis šādus pierādījumus.

[16.1] SIA „/nosaukums B/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ 2016.gada 9.marta izziņu (*sk. lietas 16.lapu*), kurā apliecināts, ka pieteicējs ir bijis nodarbināts SIA „/nosaukums B/" laika posmā no 2013.gada septembra līdz 2014.gada maijam un saņēmis par nostrādāto laika posmu 1496,70 *euro*, kā arī laika posmā no 2014.gada decembra līdz 2015.gada februārim, par ko saņēmis 649,79 *euro*.

Tā ka, darbam ir sezonāls raksturs, tad bijis plānots, ka pieteicējs tiks nodarbināts arī 2015./2016.gada ziemas mēnešos.

Darba izpildei ir nepieciešama autovadītāja apliecība, tādēļ SIA „/nosaukums B/" ziemas mēnešos nodarbināja citu personu, kuru pieņēma pieteicēja vietā. Šīs sezonas darbiniekam par paveikto darbu no 2015.gada septembra līdz 2016.gada februārim (ieskaitot) izmaksāti 3037,89 *euro*.

Izvērtējot minēto pierādījumu, konstatējams, ka tas nesatur konkrētus datus ne par pieteicēja iepriekšējo nodarbinātību, ne arī par 2015./2016. gada sezonā nodarbināto personu. Proti, izziņa nesatur atsauces darba tiesisku attiecību nodibināšanas tiesisko pamatu (darba līgumu), noligto darba samaksu.

[16.2] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 1.marta izziņu Nr.E2277935 „Informācija par sociālās apdrošināšanas iemaksā un apdrošināšanas periodiem" (*sk. lietas 17.lapu*).

No minētās izziņas konstatējams, ka pieteicējs ir bijis nodarbināts SIA „/adrese B/" 2013.gada maijā un no septembra līdz decembrim, no 2014.gada janvāra līdz maijam un decembrī, 2015.gada janvārī un februārī. Pieteicēja saņemtais atlīdzinājums (summas, kas uzrādītas kā sociālās apdrošināšanas iemaksu objekts) 2013.gadā vidēji bija 200,34 *euro* mēnesī, 2014. gadā – 283,32 *euro* mēnesī, 2015.gadā – 291,74 *euro* mēnesī.

[17] Par minētajiem pieteicēja zaudējumiem – neiegūtajiem ienākumiem no nodarbinātības SIA „/nosaukums B/", Valsts policija, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, ir pieprasījusi papildus informāciju no SIA „/nosaukums B/" par pieteicēja nodarbinātību.

SIA „/nosaukums B/", atbildot uz Valsts policijas informācijas pieprasījumu, 2016.gada 3.augusta vēstulē Nr.1-16/30 (*sk. lietas 45.lapu*) norādījusi, ka pieteicējs laika periodā no 2015.gada septembra līdz 2016.gada februārim nebija darba tiesiskās attiecībās ar SIA „/nosaukums B/". Darba tiesiskās attiecības ar pieteicēju tika pārtrauktas 2015.gada 13.februārī saskaņā ar Darba likuma 114.pantu (darbinieka un darba devēja vienošanās).

Ņemot vērā, ka pieteicējam paredzētais darbs bija saistīts ar moduļveida katlumāju ražošanu un uzstādīšanu, kā arī braukšanu pie SIA „/nosaukums B/" klientiem, laika periodā no 2015.gada septembra līdz 2016.gada februārim savus darba pienākumus viņš nebūtu varējis veikt bez transportlīdzekļa vadīšanas.

Laika posmā no 2015.gada septembra līdz 2016.gada februārim (ieskaitot) SIA „/nosaukums B/" pieteicēja vietā tika nodarbināta cita persona.

[18] Izvērtējot šā sprieduma 16. un 17.punktā aplūkotos pierādījumus, atzīstams par pierādītu fakts, ka pieteicējs 2013.gada maijā un no septembra līdz decembrim, no 2014.gada janvāra līdz maijam un decembrī un 2015.gada janvārī un februārī ir bijis nodarbināts SIA „/nosaukums B/".

Taču, ņemot vērā SIA „/nosaukums B/" 2016.gada 3.augusta vēstulē minēto faktu, ka darba tiesiskās attiecības ar pieteicēju tikušas pārtrauktas 2015.gada 13.februārī un lietā nav pierādījumu par darba tiesisko attiecību nodibināšanu pēc minētā datuma, nav pamata atzīt, ka 2016.gada 16.septembrī, kad pieteicējam tika izņemta transportlīdzekļa vadītāja apliecība, pieteicējs būtu bijis darba tiesiskajās attiecībās ar SIA „/nosaukums B/". Tādēļ atzīstams, ka transportlīdzekļa vadītāja apliecības izņemšana un attiecīgi transportlīdzekļa vadīšanas tiesību izmantošanas liegums nav bijis pamats darba tiesisko attiecību ar SIA „/nosaukums B/" pārtraukšanai dēļ iemesla, ka pieteicējs nebūtu spējis izpildīt noligtos darba pienākumus.

Attiecībā par iespējamu pieteicēja un SIA „/nosaukums B/" mutisku vienošanos par darba tiesisko attiecību nodibināšanu ar 2015.gada septembri un šādu darba tiesisko attiecību nodibināšanu ar 2015.gada septembri sezonas darbam līdz 2016.gada februārim, norādāms, ka lietā esošie pierādījumi satur apliecinājumu par šāda nodoma pastāvēšanu. Taču tiesai nav pamata konstatēt, ka darba tiesiskās attiecības starp pieteicēju un SIA „/nosaukums B/" netika nodibinātas tādēļ, ka pieteicējam bija liegts izmantot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

No SIA „/nosaukums B/" sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka 2015./2016.gada sezonā citu personu ir nodarbinājis laika periodā no 2015.gada 1.septembra līdz 2016.gada februārim. Taču pieteicējam transportlīdzekļa vadīšanas tiesību aizliegums iestājās tikai 2016.gada 16.septembrī, kad tika izņemta pieteicēja transportlīdzekļa vadītāja apliecība.

[19] Administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 tiesas 2015.gada 23.novembra spriedums stājās spēkā 2015.gada 4.decembrī. Spriedumā nav lemts par rīcību ar pieteicējam izņemto vadītāja apliecību. Taču, ņemot vērā, ka tiesvedība lietā tika izbeigta, atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 30.pantam, pieteicējam bija tiesības atgūt izņemto transportlīdzekļa vadītāja apliecību.

No VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcijas" 2016.gada 21.jūlija vēstules Nr.20/19419 (*sk. lietas 44.lapu*) konstatējams, ka pieteicējs laika posmā no 2013.gada 15.janvāra (kad pieteicējam tika izsniegta B kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecība AV 165679) līdz 2015.gada 31.decembrim nav vērsies VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcijā" lai saņemtu transportlīdzekļa vadītāja apliecību.

Ņemot vērā minēto atzīstams, ka liegums izmantot transportlīdzekļu vadītāja tiesības saistībā ar izvērtējamo administratīvā pārkāpum lietu pieteicējam bija spēkā līdz 2015.gada 4.decembrim. Tādēļ izskatāmajā gadījumā mantisko zaudējumu saistībā ar negūtajiem ienākumiem no nodarbinātības SIA „/nosaukums B/" nav pamata vērtēt periodus no 2015.gada 5.decembra līdz 2016.gada februārim, jo attiecībā par šo periodu iespējamiem pieteicēja zaudējumiem (negūtajiem ienākumiem) nav konstatējama cēloņsakarība ar Valsts policijas amatpersonu rīcību.

[20] Savukārt attiecībā par pieteicēja iespējamajiem ienākumiem no nodarbinātības SIA „/nosaukums B/" tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu, kas apliecinātu šādu ienākumu gūšanas reālu iespējamību.

Proti, pieteicējam uz transportlīdzekļa vadītāja tiesību izņemšanas brīdi, tas ir, 2015.gada 16.septembri, nebija nodibinātas darba tiesiskās attiecības ar SIA „/nosaukums B/", tādēļ izskatāmajā gadījumā nav pamata runāt par reālu plānoto ienākumu (darba algas) zaudēšanu. Turklāt tiesa atzīst, ka SIA „/nosaukums B/" paskaidrojumiem par plānoto pieteicēja nodarbināšanu ar 2015.gada septembri un citas personas pieņemšanu darbā pieteicēja vietā, jo pieteicējam nebija transportlīdzekļa vadītāja apliecība (kas bija nepieciešama konkrēto darba pienākumu izpildei), nav piešķirama ticamība, jo SIA „/nosaukums B/" paskaidrojumos ir norādījusi par citas personas /pers. K/ nodarbināšanu pieteicēja vietā no 2015.gada septembra (nekonkretizējot datumu), kas dod pamatu uzskatīt, ka /pers. K/ ir bijis nodarbināts no 2015.gada 1.spetembra, taču pieteicējam līdz 2015.gada 16.spetembrim bija transportlīdzekļa vadītāja tiesības un attiecīgi nebija SIA „/nosaukums B/" vēstulē minēto šķēršļu darba tiesisko attiecību nodibināšanai ar pieteicēju.

[21] Apkopojot iepriekš šā sprieduma 14.-20.punktā minēto, tiesa secina, ka lietā nav pietiekami pierādījumi, lai atzītu pieteicēja mantiskos zaudējumus 3037,89 *euro* apmērā, kas pieteicējam radušies kā neiegūtie ikgadējie papildus ienākumi.

[22] Pieteicējs ir lūdzis atlīdzināt mantiskos zaudējumus – pieteicēja izdevumus par juridiskajiem pakalpojumiem 1450 *euro*.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 7.panta trešo daļu mantiskais zaudējums aptver arī izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību. Šo izmaksu maksimālo apmēru nosaka Ministru kabinets.

Pamatojoties uz minēto deleģējumu 2011.gada 8.novembrī Ministru kabinets ir izdevis noteikumus Nr.859 „Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru" (turpmāk – Noteikumi Nr.859).

Noteikumu Nr.859 3.punktā ir noteikti šādi vienai privātpersonai valsts atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālie apmēri:

1) par sniegtu juridisko konsultāciju – 19,21 *euro* stundā (3.1.apakšpunkts);

2) par pieteikuma, blakus sūdzības vai administratīvā līguma (izlīguma) sastādīšanu – 32,01 *euro* (3.2.apakšpunkts);

3) par apelācijas sūdzības un pretapelācijas sūdzības sastādīšanu – 38,42 *euro* (3.3.apakšpunkts);

4) par kasācijas sūdzības sastādīšanu – 45,53 *euro* (3.4.apakšpunkts);

5) par tāda dokumenta sastādīšanu, kas nepieciešams lietas izlemšanai (iesniegumi, lūgumi vai paskaidrojumi (izņemot dokumentu par informācijas pieprasīšanu un šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4.apakšpunktā minētos dokumentus)) – 25,61 *euro* (3.5.apakšpunkts);

6) par šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4.apakšpunktā minēto dokumentu papildinājumu sastādīšanu – 25,61 *euro* (3.6.apakšpunkts);

7) par pārstāvību tiesas sēdē –28,46 *euro* stundā (3.7.apakšpunkts);

8) par iepazīšanos ar lietas materiālu vienu sējumu tiesā vienas tiesas instances ietvaros – 19,21 *euro* (3.8.apakšpunkts).

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka šādam valsts atbildības ierobežojumam ir balansējoša funkcija, jo tiek līdzsvarotas cietušās personas tiesības uz atlīdzību un sabiedrības tiesības saņemt efektīvu valsts funkciju realizāciju bez papildu nodokļu nastas nodokļu maksātājiem, ņemot vērā, ka zaudējumu atlīdzība faktiski gulstas uz nodokļu maksātāju pleciem. Savukārt Ministru kabineta noteiktas summas, kas atlīdzināmas, ir prezumējamas kā atbilstīgs atlīdzinājums, tās ir noteiktas, balstoties uz saprātīgiem apsvērumiem, kas vērsti uz valsts finanšu resursu efektīvu izmantošanu, kā arī uz sabiedrības un indivīda interešu saskaņošanu (*sk. Augstākās tiesas 2012.gada 24.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-213/2012 9. un 10.punktu, 2012.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-434/2012 8.punktu, 2013.gada 11.novembra sprieduma lietā Nr.SKA- 316/2013 17.punktu*).

[23] Mantisko zaudējumu, kas saistīti ar juridisko palīdzību, pierādīšanai pieteicējs ir iesniedzis šādus pierādījumus.

[23.1] Zvērināta advokāta A.Krūmiņa 2015.gada 20.septembra rēķinu Nr.06/2016. Rēķinā norādīts pakalpojums: juridiskā palīdzība administratīvā pārkāpuma lietā pirmā instancē, viens process, summa 1000 *euro* (*sk. lietas 19.lapu*).

[23.2] 2016.gada 21.septembra maksājuma uzdevums Nr.587 par 1000 *euro* samaksu uz citas personas norēķinu kontu, ar maksājuma mērķi – zvērināta advokāta A.Krūmiņa 2015.gada 20.septembra rēķins Nr.06/2016 (*sk. lietas 20.lapu*).

[23.3] /pers. M/ 2016.gada 9.martā izrakstīts rēķins Nr.10-2016/1 par summu 250 *euro (sk.lietas 21.lapu).* Rēķinā norādīts pakalpojuma nosaukums – par palīdzību saskaņā ar 01.03.2016. Vienošanos Nr.01-03-2016/02 par juridisko pakalpojumu sniegšanu: iepazīšanās ar nodotajiem lietas materiāliem par lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, nostrādāto stundu skaits – viena stunda, summa 50 *euro*; izziņas sagatavošana nostrādāto stundu skaits – viena stunda, summa 50 *euro;* pretenzijas sagatavošana par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas izriet no lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008165, nostrādāto stundu skaits – trīs stundas, summa 150 *euro*.

[23.4] 2016.gada 18.maija maksājuma dokuments Nr.FT1613845733 par 250 *euro* samaksu /pers. M/, maksājuma mērķis – rēķins Nr.10-2016/1 (*sk.lietas 22.lapu*).

[23.5] /pers. M/ 2016.gada 29.novembrī izrakstīts rēķins Nr.28-2016/3 par summu 200 *euro* (*sk.lietas 23.lapu*). Rēķinā norādīts pakalpojuma nosaukums – par palīdzību saskaņā ar 01.03.2016. Vienošanos Nr.01-03-2016/02 par juridisko pakalpojumu sniegšanu: pieteikuma sagatavošana tiesai par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas izriet no lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008165, nostrādāto stundu skaits - četras stundas, summa 200 *euro*.

[23.6] 2017.gada 30.jūnija maksājuma dokuments Nr.FT171819V8BM par 200 *euro* samaksu /pers. M/, maksājuma mērķis – rēķins Nr.28-2016/3 (*sk.lietas 24.lapu*).

[24] Izvērtējot pierādījumus par zvērināta advokāta A.Krūmiņa sniegto juridisko palīdzību pieteicējam, secināms, ka šā sprieduma 23.1.punktā minētais rēķins nesatur pietiekamu informāciju, lai identificētu administratīvo pārkāpuma lietu, kurā sniegta juridiskā palīdzība, kā arī nav detalizēti uzrādīti sniegtie pakalpojumi.

Taču zvērināts advokāts A.Krūmiņš 2016.gada 3.augusta izziņā Nr.01-1/2016 (*sk. lietas 43.lapu*) apstiprinājis, ka ir sniedzis pieteicējam juridisku palīdzību administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615. Zvērināta advokāta A.Krūmiņa honorārs šajā lietā bijis noteikts 100 *euro* stundā. Zvērināts advokāts A.Krūmiņš pieteicējam sniedzis konsultācijas piecas darba stundas, nodrošinājis pārstāvību tiesas sēdēs piecas darba stundas, kā arī zvērinātam advokātam ir radušies ceļa izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm. Iziņā norādīts, ka zvērināts advokāts A.Krūmiņš ir saņēmis no pieteicēja honorāru 1150 *euro*, taču lietā ir pierādījumi par pieteicēja veiktu maksājumu par zvērināta advokāta A.Krūmiņa sniegtajiem pakalpojumiem tikai par summu 1000 *euro* (22.2.punkts).

Noteikumu Nr.859 4.punktā noteikts, ka valsts sedz izdevumus par sniegtu juridisko konsultāciju šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minētajā apmērā ne vairāk kā par piecām stundām vienas lietas ietvaros. Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr.859 3.1. apakšpunktu valsts atlīdzināmā maksimālā summa par juridisku konsultāciju ir 19,21 *euro* stundā.

Tādēļ atlīdzināmā summa par zvērināta advokāta A.Krūmiņa sniegtajām juridiskajām konsultācijām ir 96,05 *euro* (19,21 *euro* x 5).

No Tiesu informatīvās sistēmas datiem konstatējams, ka administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 ir bijušas divas tiesas sēdes: 2015.gada 24.septembrī no plkst.14.08 līdz plkst.14.30 un 2015.gada 23.novembrī no plkst.9.55 līdz plkst.11.00. Abās tiesas sēdēs ir piedalījies zvērināts advokāts Andrejs Krūmiņš.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.859 3.7.apakšpunktu par pārstāvību tiesas sēdē maksimālā valsts atlīdzināmā summa ir noteikta 28,46 *euro* stundā. Savukārt Noteikumu Nr.859 2.punktu samaksu par juridisko palīdzību aprēķina par pilnām stundām.

Tādēļ atlīdzība par pārstāvību tiesas sēdē ir nosakāma par trīs stundām 85,38 *euro* (28,46 *euro* x 3 h).

Noteikumos Nr.859 kā valsts atlīdzināmās juridiskās palīdzības ietvaros neparedz apmaksāt transporta izdevums.

Apkopojot iepriekš minēto, secināms, ka pieteicējam atlīdzināmās izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību, ko sniedzis zvērināts advokāts A.Krūmiņš, ir nosakāmas 181,43 *euro* (96,05 *euro* +85,38 *euro*).

[25] Izvērtējot pierādījumus par zvērinātas advokātes Ievas Keterliņas sniegto juridisko palīdzību pieteicējam (23.3, 23.5.punkts), secināms, ka juridiskās palīdzības pakalpojums sniegts saskaņā ar 2016.gada 1.marta Vienošanos Nr.01-03-2016/02 par juridisko pakalpojumu sniegšanu, taču šāda vienošanās lietā nav iesniegta.

Zvērinātas advokātes I.Keterliņas izrakstītos rēķinus pieteicējs ir samaksājis.

No lietas materiāliem konstatējams, ka zvērināta advokāte I.Keterliņa ir pilnvarota izskatāmajā lietā pārstāvēt pieteicēja intereses (*sk. lietas 12., 13.lapu*).

Zvērināta advokāte I.Keterliņa šā sprieduma 23.3.punktā minētajā rēķinā ir norādījusi juridisku pakalpojumu – iepazīšanās ar nodotajiem lietas materiāliem par lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.859 3.8.apakšpunktu valsts apmaksājams juridisks pakalpojums ir iepazīšanās ar lietas materiāliem tiesā. Iepazīšanās ar pieteicēja rīcībā esošiem un pakalpojuma sniedzējai nodotajiem materiāliem nav paredzēta kā valsts apmaksāts juridiskās palīdzības pakalpojums.

Izskatāmās lietas uzziņas lapā nav atzīmju par zvērinātas advokātes I.Keterliņas iepazīšanos ar lietas materiāliem. Šādu atzīmju nav arī administratīvā pārkāpuma lietas Nr.121008615 uzziņas lapā. Minētais liecina, ka /pers.M/nav tiesā iepazinusies ne ar izskatāmās lietas materiāliem, ne arī ar administratīvā pārkāpuma lietas Nr.121008615 materiāliem. Tādēļ minētais pieteicējam sniegtais juridiskās palīdzības pakalpojums nav apmaksājams.

Kā pieteicējam sniegtu juridiskās palīdzības pakalpojumu /pers.M/ir norādījusi – izziņas sagatavošana.

No lietas materiāliem konstatējams, ka lietā nav iesniegta pieteicēja vai pieteicēja vārdā zvērinātas advokātes I.Keterliņas sagatavota izziņa. Tādēļ šāda pakalpojuma izmaksas nav atlīdzināms.

2016.gada 9.marta rēķinā Nr.10-2016/1 ir norādījusi pieteicējam sniegtu juridiskās palīdzības pakalpojumu – pretenzijas sagatavošana par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas izriet no lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008165.

No Noteikumu Nr.859 3.punktā uzskaitītajiem valsts apmaksātajiem juridiskās palīdzības pakalpojumiem kopumā secināms, ka valsts apmaksāti juridiskās palīdzības pakalpojumi ir tikai tādi pakalpojumi, kas sniegti saistībā ar tiesvedību, bet ne palīdzību, kas sniegta administratīvajā procesā iestādē.

Šāda likumdevēja nostāja izskaidrojama ar to, ka administratīvajā procesā iestādē, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 56.pantam, ievērojot privātpersonu tiesību aizsardzības principu, iestādei ir pienākums sniegt palīdzību privātpersonai (tostarp noformējot rakstveidā tādu privātpersonas iesniegumu, kas iesniegts mutvārdos), kura ir vērsusies iestādē ar mērķi uzsākt administratīvo procesu.

/pers.M/2016.gada 29.novembra rēķinā Nr.28-2016/3 ir norādīts sniegtais pakalpojums – pieteikuma sagatavošana tiesai par zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas izriet no lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008165.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.859 3.2.apakšpunktu par pieteikumu tiesā valsts atlīdzināmās juridiskās palīdzības izmaksas ir noteiktas 32,01 *euro*.

Tādēļ atlīdzināmās izmaksas par zvērinātas advokātes I.Keterliņas sniegto pakalpojumu – pieteikuma sastādīšanu ir 32,01 *euro*.

[26] Apkopojot šā sprieduma 24. un 25.punktā norādīto, secināms, ka pieteicējam atlīdzināmie mantiskie zaudējumi, kas saistīti ar juridisko palīdzību, nosakāmi 213,44 *euro* (181,43 *euro* + 32,01 *euro*).

[27] Pieteicējs pieteikumā lūdz atlīdzināt personisko kaitējumu 2000 *euro*.

Atlīdzināšanas likuma 9.pants noteic, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

No pieteikuma satura izriet, ka pieteicējs lūdz atlīdzinājumu saistībā ar pieteicējam radītajām fiziskajām ciešanām, proti, ka pieteicējs lūdz morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Pieteicējs norāda par ierobežotām pārvietošanās iespējām, pieteicējs ģimenes draugu un paziņu skatījumā ir padarīts par „šoferi-dzērāju", pieteicējam ir radīts aizvainojums, neaizsargātības sajūta, satraukums par notikuma ietekmi uz pieteicēja stāvokli sabiedrībā un pieteicēja reputāciju.

[27] Saskaņā ar minētā likuma 14.panta pirmo daļu personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

Atlīdzināšanas likuma 14.panta trešajā daļā noteikts, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 4268,62 *euro*. Ja nodarīts smags morālais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 7114,36 *euro*, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 28 457,44 *euro*.

Tiesa atzīst, ka pieteicēja turējumā esošā transportlīdzekļa un vadītāja apliecības izņemšana ierobežoja pieteicēja pārvietošanās iespējas, pazemināja pieteicēja dzīves kvalitāti, varēja ietekmēt pieteicēja reputāciju un radīt pieteicējam emocionālas ciešanas. Tiesa atzīst, ka pieteicējam ir radīts morāls kaitējums, taču, ņemot vērā, ka radītais tiesību ierobežojums bija salīdzinoši neilgi – 79 dienas (no 2015.gada 16.septembra līdz 2015.gada 4.decembrim), pieteicējam radītais morālais kaitējums nav atzīstams par smagu.

[29] Augstākā tiesa ir atzinusi, ka atbilstoši vienlīdzības principam, morālā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšanā jāņem vērā arī citos (jo sevišķi – salīdzināmos) gadījumos noteikto atlīdzinājumu veids un apmērs (*sk. Augstākās tiesas 2010.gada 16.februāra sprieduma lietā Nr.SKA – 104/2010 15.punktu*). Vienlaikus jāņem vērā, ka morālā kaitējuma apmērs nav nosakāms vienāds visās vienas kategorijas lietās. Pat ja nedaudz, tomēr var atšķirties katras lietas apstākļi (*sk. Augstākās tiesas 2011.gada 6.maija spriedumu lietā Nr.SKA – 155/2011 14.punktu*).

Tādējādi, jautājuma izlemšanā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu ir aplūkojamas lietas, kurās līdzīgos apstākļos ir spriests par morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Administratīvajā lietā Nr.A420335613, kur personai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības bija atņemtas uz 12 mēnešiem, tiesa par atbilstošu morālā kaitējuma atlīdzinājumu atzina 500 *euro*.

Administratīvajā lietā Nr.A42585007, kur personai transportlīdzekļu vadīšanas tiesības bija atņemtas vairāk kā divus gadus, tiesa atzina, ka atbilstošs morālā kaitējuma atlīdzinājums ir 1000 Ls (1422,87 *euro*).

Administratīvajā lietā Nr.A42637508, kur personai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības bija atņemtas 6 mēnešus, tiesa atzina, ka atbilstīgs morālā kaitējuma atlīdzinājums ir 250 Ls (355,72 *euro*).

Administratīvajā lietā Nr.A420367914, kur transportlīdzekļa vadīšanas tiesības personai bija atņemtas uz 12 mēnešiem, tiesa atzina, ka atbilstīgs atlīdzinājums ir 500 *euro*.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā atbilstošs atlīdzinājums par pieteicējam radīto morālo kaitējumu ir 130 *euro*.

[30] Administratīvā procesa likuma 124.pantā noteikts, ka par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā maksā valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Par pieteikumu par lietas ierosināšanu pieteicējs 2017.gada 30.jūnijā samaksājis valsts nodevu 28,46 *euro* (*sk. lietas 8.lapu*) un 2017.gada 7.jūlijā 1,54 *euro*.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ņemot vērā šā sprieduma 25. un 28.punktā norādīto, pieteicēja samaksātā valsts nodeva 30 *euro* ir piespriežama no Latvijas Republikas par labu

pieteicējam. Piespriestā valsts nodeva saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības nauduˮ 13.punktu izmaksājama pieteicējam no Valsts policijas budžeta līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta piekto daļu, 289.-294.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ atlīdzinātu mantiskos zaudējumus 4487,89 *euro* 2015.gada 29.oktobrī un personīgo kaitējumu 2000 *euro* apmērā, kas viņam nodarīts administratīvā pārkāpuma lietā Nr.121008615 (administratīvā pārkāpuma protokols PC139061);

uzdot Latvijas Republikai mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt /pers.A/ mantiskos zaudējumus 213,44 *euro* un morālo kaitējumu 130 *euro*, kas izmaksājami /pers. A/ no Valsts policijas budžeta līdzekļiem;

piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A/ viņa samaksāto valsts nodevu 30 *euro,* kas izmaksājama /pers. A/ no Valsts policijas budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese S.Pone